

*В.В. Крилова, канд. екон. наук, Національний банк України,
А.О. Крилова, ТОВ "Ернст енд Янг"*

ПЕРСПЕКТИВИ КОНСОЛІДАЦІЇ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРА УКРАЇНИ

На сучасному етапі зростає актуальність питання обмеженості фінансових ресурсів, що не є новим ні для України, ні для інших країн світу. У світовій банківській практиці найбільш поширеним вирішенням цього питання є процес концентрації капіталу на основі злиття і поглинання. Тому важливим є аналіз світового досвіду щодо концентрації і консолідації банківського капіталу та визначення перспектив консолідації банківського сектора України.

Банківська система України знаходиться на етапі стійкого розвитку. Проте Україна – це країна з економікою, що розвивається, а зростання економічних процесів вимагає подальшого збільшення рівня капіталізації банків і їх концентрації. Банківська система України ще не повною мірою реалізує свої стимулюючі можливості, що не дозволяє їй активно впливати на розвиток економіки. Поза всяких сумнівів, сучасні зміни у банківському секторі, а також прихід великого іноземного капіталу спричинять необхідність об'єднання окремих малих банків. Їх рішення буде викликане збільшеним рівнем конкуренції.

Світовий досвід показує, що основними причинами, які стимулюють процес консолідації банківської системи, є посилення конкуренції, що призводить до зниження прибутковості бізнесу окремих банків; об'єднання за рішенням акціонерів банку з метою активізації бізнесу; поглинання з метою завоювання більш вигідних позицій на ринку; пошуку більш вигідного режиму оподаткування; підвищення рівня мінімального капіталу банків; покращання іміджу; посилення регулятивних вимог. Аналіз операцій по злиттю і поглинанню банків, проведений за останні роки в США і Західній Європі, показує, що операції по злиттю і поглинанню в банківському секторі економіки є самими ризиковими, а тому важко прогнозованими і керованими. Дослідження показують, що стовідсоткового успіху операцій з проведеного злиття і поглинання не буває. Для подолання негативних наслідків консолідаційних операцій необхідно правильно оцінити вартість об'єкта злиття або поглинання; оцінити фінансові і нефінансові умови здійснення операцій із злиття і поглинання банків; змодельовати наслідки цих операцій для прогнозування прибутковості банку після об'єднання. Це дозволить

істотно підвищити якість підготовки консолідаційної операції і мінімізувати можливі негативні наслідки цієї процедури.

Характер і форми реорганізації банківського сектора в Україні значною мірою залежать як від загальної політики Національного банку України, так і від намірів власників окремих банків. На вирішення завдань щодо підвищення концентрації капіталу банків спрямовані законодавчі зміни щодо створення банків у формі відкритих акціонерних товариств або кооперативного банку та збільшення до 10 млн. євро мінімального розміру статутного капіталу на момент реєстрації банку. З другого боку, Національний банк України ставить за мету стимулювати процес консолідації банків не тільки за рахунок посилення нормативних вимог до банків, й за рахунок спрощення і здешевлення процедури злиття або поглинання, створюючи відповідні економічні і правові умови для реалізації цих завдань. Тому сьогодні найбільш необхідним є розроблення системи заходів щодо консолідації (зміцнення) банківського сектора України.

Крилова, В.В. Перспективи консолідації банківського сектора України [Текст] / В.В. Крилова, А.О. Крилов // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей X Всеукраїнської науково-практичної конференції (22-23 листопада 2007 р.) : у 2-х т. – Суми : УАБС НБУ, 2007. – Т. 1 . – С. 65-66.